L. 10. Kraków, dnia 10. Października 1895. Rocznik XVI.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 1 zła., składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują dziennik rozporządzeń bezpłatnie.

L. 25710
III.

OKÓLNIK.

Do wszystkich Stow. przemysłowych i PP. majstrów.

Ze sprawozdania rocznego c. k. Inspektora przemysłowego za rok 1894 o stosunkach przemysłowych, powzięło Wysokie c. k. Namiestnictwo przekonanie, że **samoistni przemysłowcy nie przestrzegają należycie przepisów noweli do ustawy przemysłowej z dnia 8 marca 1885 r. Nr. 22 Dz. ust. p. regulującej stosunki między pracodawcami, a ich pomocnikami.**

W szczególności zauważyło Wysokie c. k. Namiestnictwo, iż majstrowie przyjmując chłopców na naukę, nie zawierają żadnej umowy, albo zawierają umowę na czas dłuższy niż ustawa, względnie statut Stowarzyszenia przemysłowego dozwala i z reguły warunków umowy nigdy nie wpisują do książki robotniczej ucznia, jak tego wymaga §. 99 powołanej ustawy; uczniowie zgłaszani bywają do cechu, celem wpisania umowy do księgi uczniów w Stowarzyszeniu utrzymywanej, nieraz po upływie 2 lub 3 lat od chwili wstąpienia do terminu, a niekiedy wpis odbywa się dopiero równocześnie z wyzwoleniem ucznia, podczas gdy po myśli §. 99 lit. *a*. zgłoszenie ucznia do Stowarzyszenia nastąpić powinno najpóźniej z upływem 3 miesięcy od chwili przyjęcia ucznia, — taki jest bowiem dozwolony najdłuższy czas próby.

Przez pierwsze dwa lata nauki chłopiec wykonuje rozmaite posługi domowe; zamiast uczyć się rzemiosła, piastuje dzieci majstra, częstokroć nie ma porządnego leżyska, nie uczęszcza ani do szkoły, ani do kościoła, pomimo wyraźnego przepisu §. 100 ustawy przemysłowej.

Po ukończeniu czasu nauki wzbraniają się często majstrowie wydać chłopcu świadectwa z odbytej nauki, skąd wynikają liczne spory, zażalenia i niezadowolenie klasy robotniczej w ogóle.

W przemyśle rękodzielniczym majster zatrudniać może pracą zawodową tylko uczniów (Lehrlinge) i czeladników (Gehilfen), posiadających list wyzwolin, nie może zaś zatrudniać swem rzemiosłem innych robotników. Wynika to z §. 14 ust. przemysłowej.

Tymczasem rękodzielnicy zatrudniają niejednokrotnie pracą zawodową robotników, nienależących do żadnej z powyższych dwu kategoryi. — Odnosi się to przedewszystkiem do majstrów krawieckich wyznania mojżeszowego i majstrów kamieniarskich w ogóle.

Dalej zdarzają się dotąd jeszcze częste przekroczenia przepisów powołanej ustawy co do wypoczynku w pracy (§. 74 *a*), święcenia niedzieli i świąt (§. 75), co do wypłaty zarobku (§. 78), co do książek robotniczych (§. 80), wreszcie co do obowiązku utrzymywania wykazów robotników w fabrykach i uczniów w warsztatach i regulaminu robotniczego (§§ 88, 88 *a* i 96).

Wskutek rozporządzenia Wysokiego c. k. Namiestnictwa z dnia 6 maja 1895 r. L. 33209 przypomina się PP. majstrom powyższe przepisy ustawy przemysł. z wezwaniem o ścisłe ich przestrzeganie, pod zagrożeniem grzywien przewidzianych w §. 133 tejże ustawy od 10 złr. do 400 złr.

Na PP. starszych Stowarzyszeń nakłada się o wiązek powiadomienia o treści tego okólnika człon i uczestników Stowarzyszenia, przez odczytanie go walnem Zgromadzeniu i przez odpowiednie umieszcze go w lokalu Stowarzyszenia.

Wreszcie wzywa się PP. starszych, aby członków Stowarzyszenia, niestosujących się do powyższych przepisów wykazywali Władzy przemysłowej, celem ich ukarania.

PP. Komisarze rządowi Stowarzyszeń przemysłowych obowiązani są dopilnować, aby okólnik ten odczytany był na wszystkich zgromadzeniach członków i uczestników tychże Stowarzyszeń. —

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 17 września 1895 r.

L. 51500
III.

Przedmioty znalezione.

W czasie od 1 do 30 sierpnia 1895 znaleziono w Krakowie i złożono w Kasie miejskiej następujące przedmioty:

Art 301. Dwie krawatki i para rękawiczek damskich.
„ 302. Klucz.
„ 303. Weksel z podpisem przyj. Sonnenschein.
„ 304. 2 kluczyki.
„ 305. Pugilares notatkowy Bogdana Oleszkiewicza.
„ 307. Parasolka.
„ 308. Papierośnica.
„ 309. Harmonia.
„ 310. Świadectwo moralności Macieja Jarkiewicza.
„ 311. Pelerynka.
„ 312. 7 weksli z podpisem M. Myśliwca.

Art. 314. Pulares z kwotą 8 ct.
„ 315. Pelerynka.
„ 316. Książeczka udziałowa Tow. Zaliczkowego na imię Z. Mikołajskiego.
„ 317. Parasolka.
„ 318. Okulary.
„ 319. Kluczyk kasy wertheimowskiej.
„ 320. Książeczka notatkowa z podpisem W. Ragette.
„ 321. Chustka do nosa i recepis pocztowy Nr. 574.
„ 322. kapelusz czarny.
„ 323. Książka do nabożeństwa p. t. „Im Kreuze ist Heil".
„ 324. Branzoletka.
„ 325. Pugilares składany z kwotą 3 złr. 41 ct.
„ 326. Srebrny zegarek z łańcuszkiem.
„ 327. Żakiet czarny damski.
„ 328. Woreczek czarny z okuciem.
„ 329. Klucz od roweru.
„ 330. Zegarek srebrny z metalowym łańcuszkiem. Kartka zastawnicza Banku miłosierdzia na branzoletę srebrną.
„ 331. 3 klucze na kółku.
„ 332. Weksel na 300 złr. i kilka losów.

Magistrat wzywa właścicieli wymienionych przedmiotów, aby się po odbiór do Wydziału III. Magistratu zgłosili i tam prawa swe udowodnili, gdyż w przeciwnym razie po upływie roku przedmioty te wydać będzie można znalazcom do użytku — po upływie zaś dalszych trzech lat zarządzi się wydanie ich znalazcom na własność.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa,
dnia 30 września 1895 r.

Protokoły obrad pełnej Rady miejskiej

(z posiedzeń jawnych).

Posiedzenie zwyczajne (59 w kad. X) **z dnia 12 września 1895 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.

Protokół prowadzący: Groele Adam, konc. apl. Mgtu.

Radców miejskich obecnych **35**. Radcy m.: Beringer, ks. Dr. Chotkowski, Federowicz, Jawornicki, Knaus, Dr. Leo, Muczkowski, Dr. Pareński, Dr. Paszkowski Stanisław, Pawlikowski, Dr. Popiel, Dr. hr. Potocki, Redyk, Rząca, Dr. Szlachtowski, Szpakowski, Dr. hr. Tarnowski i hr. Wodzicki **(18)** nieobecność swą na tem posiedzeniu usprawiedliwili; nie usprawiedliwili zaś swej nieobecności radcy m: Birnbaum, Fritsch, Dr. Ichheiser, Dr. Kohn i wiceprezydent Dr. Pieniążek **(5)**.

Początek o godz. 5 minut 45 wieczorem.

Z nadeszłych do Rady pism:

1) Trybunał administracyjny komunikuje Gminie m. Krakowa swoje orzeczenie z 15 maja 1895 r. L. 2474 w sprawie uwolnienia ze służby miejskiej p. **Franciszka Izydora Czoponowskiego**, b. komisarza obwodu I.

Przekazano Sekcyi III. (L. 455/pr.) —

2) Dr. Julian Bandrowski i Ludwik Heller upraszają o wypłacenie im uchwalonej na posiedzeniu Rady m. w dniu 16 maja b. r. **subwencyi 2000 zła. na przedstawienia operowe**, dane w czasie od 15 czerwca do 31 sierpnia b. r.

Przekazano komisyi teatralnej. (L. 491/pr.) —

3) Zarząd „Macierzy szkolnej" dla księstwa cieszyńskiego zaprasza Radę miejską na obchód uroczysty **otwarcia gimnazyum polskiego w Cieszynie** w dniu 18 września 1895 r.

R. m. Dr. Asnyk wnosi, by udzielić **500 zła. subwencyi** na budowę gimnazyum w Cieszynie.

R. m. Dr. Zoll zaznacza, iż na otwarcie gimnazyum w dniu 18 b. m. zapewne p. Prezydent miasta wyśle telegram; zgadza się z wnioskiem r. m. Dr. Asnyka, wnosi jednak poprawkę, by subwencyę 500 zła. dać w ogóle na cele gimnazyum polskiego w Cieszynie i prosi o uchwalenie nagłości tej sprawy.

Nagłość sprawy uchwalono i wniosek r. m. Dr. Asnyka z poprawką r. m. Dr. Zolla przyjęto. (L. 494/pr.) —

Przewodniczący przemawia, jak następuje:

„W ubiegłych miesiącach ponieśliśmy dotkliwą stratę przez śmierć dwóch mężów, którzy działalnością swą znaczne oddali miastu naszemu zasługi.

W dniu 9 lipca b. r. odprowadziliśmy do grobu zwłoki nieodżałowanego kolegi naszego **ś. p. Jana Geislera**, męża, którego utratę wespół z nami odczuwa niemal całe miasto. Nie zajmując ani wybitnego stanowiska wśród społeczeństwa, ani też nie ciesząc się zamożnością, zmarły jeszcze przed dziesiątkiem lat mało był w mieście naszem znany. Żył bowiem w zaciszu domowem, a odznaczały go jedynie tylko przymioty ducha i serca. Kiedy w r. 1884 oglądano się za kandydatami na krzesła radzieckie, te jego przymioty zwróciły nań uwagę współobywateli i sprawiły, że do zarządu miasta wybrany został. Zacność, sumienność, gorliwość i delikatność w obejściu obok gruntownej wiedzy zawodowej, czyniły go miłym i pożądanym współpracownikiem. To też pragniono widzieć go przy wszystkich naradach, na których ważniejsze rozstrzygano sprawy. Cichy i zgodny, nie zwykł był zabierać głosu w tej sali, chyba, gdy mu imieniem Sekcyi, której gorliwością i znajomością rzeczy przyświecał, przemawiać wypadło. Chociaż Kraków nie był jego rodzinnem gniazdem, ukochał miasto nasze całem sercem. Dawał też dowody tej miłości, poświęcając corocznie wolne od zawodowych zajęć chwile pracy żmudnej, umysł nużącej, a rozgłosu nie przynoszącej, przygotowując dla Rady miejskiej podwaliny dobrego i rzetelnego zarządu majątkiem Gminy.

Dnia 31 z. m. zgasł powszechnie znany i szanowany tak w naszem mieście, jak i w szerokich kołach obywatelskich **ś. p. Marceli Jawornicki**, dyrektor Kasy oszczędności, a niegdyś członek naszej Rady.

Zmarły, którego żywot cechowały cnoty chrześcijańskie i obywatelskie, był jakby przedstawicielem mężów tej ubiegłej epoki, w której służenie Ojczyźnie na każdem polu poczytywano za konieczny warunek dla każdego, kto do szeregu prawych synów tej ziemi zaliczony być pragnął. Dopełnił też zmarły tego obowiązku wielostronnie, jak do tego ówczesne nieszczęsne położenie kraju zniewalało, bo jako żołnierz, rolnik i kupiec, a wreszcie jako wydawca i urzędnik, znacząc drogę żywota swego sumiennością i gorliwością. Jako członek naszej Rady był użytecznym jej współpracownikiem, a nam młodszym przy-

kładem, jak z godnością i wyrozumiałością przykre niekiedy obowiązki radzieckie sprawować przystoi.

Powstając z krzeseł, oddaliście Panowie cześć pamięci tych nieodżałowanych, dobrze miastu naszemu zasłużonych obywateli".

Rada mowy tej wysłuchała stojąc. —

Z porządku dziennego radca Mgtu Szymkiewicz wnosi:

Rada m. wybierze **4 członków do komisyi reklamacyjnej z powodu listy wyborców do Sejmu i 8 członków do komisyi wyborczych.**

Przewodniczący proponuje do komisyi reklamacyjnej następujących radców miejskich: Dra Hajdukiewicza, Dra Stycznia, Kwiatkowskiego i Epsteina, zaś do komisyj wyborczych dla grupy A—F r. m.: Birnbauma, Chmurskiego; dla grupy G—K r. m.: Dra Horowitza i Jawornickiego; dla grupy L—R r. m.: Dra Proppera i Rehmana; dla grupy S—Z r. m.: Schmelkesa i Szpakowskiego.

Wniosek Prezydyum przyjęto. (L. 48903). —

Imieniem Srkcyi III. radca Mgtu Szymkiewicz wnosi:

Rada miejska uchwali!

Wnieść zażalenie do Trybunału administracyjnego przeciw reskryptowi wys. c k. Ministerstwa wyznań i oświaty z dnia 21 czerwca 1895 r. L 10144, nieuwzględniającemu rekursu Gminy miasta Krakowa przeciw rozporządzeniu c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 8 stycznia 1895 r. L. 152, którem orzeczono, że bez zezwolenia tejże **budynki szkolne na inne, jak cele szkolne, nie mogą być używane.**

Po przemówieniach r. m. Dra Domańskiego i Dra Stycznia, wniosek przyjęto. (L. 40830). —

Imieniem Sekcyi I. inspektor Bud. m. Wdowiszewski wnosi:

Rada m. uchwali!

Na pokrycie kosztów **przerobienia wozu desinfekcyjnego** udziela się w tytule XIX A. poz. 9 budżetu na rok 1895 kredyt dodatkowy w kwocie 270 zła.

Zabierał głos r. m. Dr. Domański i sprawozdawca. Wniosek przyjęto. (L. 36944). —

Imieniem Sekcyi I. inspektor Bud. m. Wdowiszewski wnosi:

Rada m. uchwali!

1. Na **donajęcie ludzi do czyszczenia kanałów** udziela się w tytule XXV. B. poz. 12 budżetu na r. 1895 kredyt dodatkowy w kwocie 600 zła.

2. Na **donajęcie furmanek do czyszczenia kanałów** udziela się w tytule XXV. C. poz. 20 budżetu na r. 1895 kredyt dodatkowy w kwocie 600 zła.

Przyjęto. (L. 28962). —

Imieniem Sekcyi IV. i II. adjunkt Mgtu Banaś wnosi:

Rada m. uchwali!

Udziela się kredytu dodatkowego dla tytułu XXX. A. poz. 8 budżetu na r. 1895 na **zakupno i naprawę sprzętów szkolnych** w kwocie 800 zła.

Wniosek przyjęto. (L. 42734). —

Imieniem Sekcyi IV. adjunkt Mgtu Banaś wnosi:

Rada m. uchwali!

Upoważnia się kasę miejską do **przelania z funduszu miejskiego do funduszu szkolnego okręgowego kwoty 4000 zła.**, jako awansu do zwrotu i poleca się Kasie dopilnowania zwrotu powyższej kwoty.

Wniosek przyjęto. (L. 46475). —

Imieniem Komitetu Muzeum narodowego r. m. Dr. Jakubowski wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) Przyjmuje się do wiadomości **sprawozdanie zarządu Muzeum za r. 1894.**

2) Przyjmuje się do wiadomości sprawozdanie z użycia funduszu za rok 1894.

3) Zatwierdza się budżet Muzeum na rok 1895.

4) Powiększa i rozszerza się lokal, zajęty dotąd przez Muzeum, przybraniem sal sąsiednich na piętrze Sukiennic, dla pomieszczenia przybywających dzieł sztuki i stósownego pomieszczenia działów muzealnych.

W dyskusyi nad tym przedmiotem zabierali głos: r. m. dr. Jordan, Kwiatkowski, dr. Styczeń, dr. Domański, dr. Kasparek i sprawozdawca.

W głosowaniu przyjęła Rada wnioski komitetu oraz poprawkę r. m. dra Kasparka w osnowie: „Uznaje się potrzebę powiększenia i rozszerzenia lokalu, zajętego dotąd przez Muzeum, przybraniem sal sąsiednich na piętrze Sukiennic i poleca się Komitetowi Muzeum narodowego, aby o przeprowadzenie tej uchwały w ciągu lat 3 się postarał." (L. 52466). —

Imieniem Komisyi gazowej r. m dr. Jakubowski wnosi:

Rada miejska uchwali!

1) **Sprawozdanie Komisyi gazowej** z zarządu gazownią miejską za czas od 1 stycznia 1894 r., do końca grudnia 1894 r. przyjmuje się do wiadomości.

2) Udziela się Komisyi gazowej absolutoryum z zarządu gazownią za powyższy czas.

R. m. Rotter wnosi: „Uprasza się Komisyę gazową, ażeby się zastanowiła i zdała Radzie sprawę, czyby nie można zaoszczędzić wydatków, połączonych z inspekcyą gazowni przez rozwiązanie umowy z inspektorem p. Konradem Vossem."

Przemawiali jeszcze r. m. dr. Domański i sprawozdawca.

Wniosek Komisyi wraz z poprawką r. m. Rottera przyjęto. (L. 52467). —

Koniec posiedzenia o godz 7 wieczorem. Następuje posiedzenie tajne. —

Posiedzenie nadzwyczajne (60 w kad. X.) **z dnia 18 września 1895 r.**

Przewodniczący: Friedlein Józef, prezydent miasta.

I. wiceprezydent miasta: Dr. Pieniążek Karol.

Protokół prowadzący: Groele Adam, konc. aplikant Magistratu.

Radców miejkich obecnych **30.** Radcy miejscy: Beringer, Birnbaum. Ks. Dr. Chotkowski, Epstein, Fritsch,

Dr. Horowitz, Dr. Ichheiser, Dr. Jakubowski, Jawornicki, Knaus, Dr. Kohn, Landau, Dr. Leo, Muczkowski, Dr. Pareński, Dr. Paszkowski Franciszek, Dr. Paszkowski Stanisław, Pawlikowski, Dr. Popiel, Dr. hr. Potocki, Dr. Propper, Dr. Rosenblatt, Schmelkes, Szancer, Szarski, Dr. Szlachtowski, Dr. hr. Tarnowski, hr. Wodzicki (28) nieobecność swoją na tem posiedzeniu usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godz. 6 minut 30 wieczorem.

Po zagajeniu posiedzenia przez Przewodniczącego, r. m. Dr. Hajdukiewicz wnosi:

„Rada miejska uchwali **pochować zwłoki ś. p. ks. arcybiskupa Felińskiego kosztem gminy m. Krakowa** i wyraża życzenie, aby zwłoki te zostały złożone w grobie zasłużonych na Skałce."

Wniosek powyższy, poparty przez r. m. Chylińskiego, Dr. Borońskiego i Chrzanowskiego, jednomyślnie przyjęto. (L. 522/pr). —

Koniec posiedzenia o godz. 7 wieczorem.

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie, pod zarządem A. Szyjewskiego.